

KUŘÁCI PŘECHÁZEJÍ OD ELEKTRONICKÝCH CIGARET K VODNÍM DÝMKÁM S PARNÍMI KAMÍNKY

Autoři z univerzity v Kalifornii upozorňují na další novinku, která začíná zajímat stále více kuřáků vodních dýmek. Odhaduje se, že je jich kolem 100 milionů na celém světě, a i když výzkum zdravotních následků tohoto typu kouření je dost omezený, vdechování kouře z vodních dýmek škodlivost prokazuje. Většina kuřáků pokládá sice kouření vodní dýmky za bezpečnější variantu a mylně se domnívá, že voda, kterou dým probublává, většinu produkovaných chemických látek pohlcuje, nicméně narůstá počet těch, kteří si riziko připouštějí.

Zejména pro tyto kuřáky nyní reklama nabízí tzv. steam stones („parní kamínky“), které nahrazují tabák. Podle dodavatelů (z Německa a Velké Británie) jde o stoprocentní přírodní porézní materiál, který se ponoří do tekutiny (obvykle glycerinu) a po zahřívání ve vodní dýmce produkuje páry podobné kouři, které kuřák vdechuje. Údajně neobsahují žádné minerály, prach, dehet či ostatní karcinogeny, ani oxid uhelnatý. Producenti tedy avizují, že se na tento způsob kouření nevztahují žádná omezení (zvláštní zdanění, zákaz prodeje mladistvým apod.); podobné tendence jsou při propagaci e-cigaret.

Na YouTube jsou zveřejňovány většinou pozitivní reference od lidí, kteří kouření parních kamínků vy-

zkoušeli, obvykle je získali zdarma v rámci propagace novinky. V USA se jejich cena pohybuje kolem 10 USD/100 g, což je srovnatelné s klasickou náplní vodní dýmky. Balení imitují obvyklé obaly žvýkaček nebo čokolády a mohou být proto atraktivní pro mládež.

O možných zdravotních rizicích nevíme nic. Z internetových stránek (<http://steam-stones.info>) je zřejmé, že po pyrolýze jsou emitovány 1,2-propandiol nebo glycerol, nicméně je zřejmé, že dochází k tvorbě oxidu uhelnatého a karcinogenních polycyklických aromatických uhlovodíků, protože většina vodních dýmek používá jako tepelné médium dřevěné uhlí. Autoři žádají o organizaci nezávislého výzkumu kouření kamínků zaměřeného na identifikaci chemických škodlivin, ovlivnění zájmu mladistvých, souběh s kouřením tabákových výrobků a případně efekt při odvykání kouření.

Lee YO, Mukherjee A, Grana R. Hookah steam stones: smoking vapour expands from electronic cigarettes to waterpipes. Tob Control. 2013 Mar;22(2):136-7.

*Prof. MUDr. Draboslava Hrubá, CSc.
Ústav preventivního lékařství LF MU, Brno*